

Dosarul nr. 2r-234/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Gh. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco)

DECIZIE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Dina Iovu împotriva lui Lazaros Akritidis, intervenienți accesorii Corneliu Iovu și Gheorghe Iovu cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituit apelul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La data de 25 septembrie 2018, Dina Iovu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lazaros Akritidis cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 06 martie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Corneliu Iovu și Gheorghe Iovu.

La 18 martie 2019, reclamanta a concretizat cerințele din acțiune, solicitând încasarea de la Lazaros Akritidis a datoriei în mărime de 12 851 de euro și 152 000 de lei; penalității în mărime de 2 313 euro și 27 360 de lei; dobânzii de întârziere în mărime de 3767 de euro și 44 558 de lei; cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de către Dina Iovu a fost admisă integral și a fost încasată din contul lui Lazaros Akritidis în beneficiul Dinei Iovu suma datoriei în mărime de 12 851 de euro, în valută națională, conform cursului oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii și 152 000 de lei, ce reiese din contractul de împrumut încheiat între părți în data de 18 noiembrie 2016, suma de 3 767 de euro, în valută națională, conform cursului oficial al

Băncii Naționale la data executării hotărâri și suma de 44 558 de lei, cu titlu dobândă de întârziere; suma de 2 313 euro, în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale la data executării hotărâri și suma de 27 360 de lei, cu titlu de penalități și suma de 17 590,67 de lei cu titlu de cheltuieli suportate la achitarea taxei de stat. Cerințele reclamantei referitor la aplicarea măsurii de asigurare a executării hotărârii au fost admise integral și a fost aplicat sechestru asupra bunurilor mobile, imobile și a mijloacelor bănești aflate în conturile lui Lazaros Akritidis, în limita valorii sumelor încasate prin hotărâre.

La 20 mai 2019 Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată și depusă împotriva unui pârât necorespunzător.

Prin încheierea din 08 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs apelului declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker și s-a acordat termen până la data de 04 septembrie 2019, ora 16:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovada achitării taxei de stat în sumă de 13 557,15 lei.

În termenul acordat de instanța de apel, Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a prezentat cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, anularea măsurilor de asigurare și suplimentar a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel.

Prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea depusă de Lazaros Akritidis privind scutirea de plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen până la data de 03 octombrie 2019, ora 09:00, pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 13 557,15 de lei.

Prin încheierea din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a lăsat în continuare fără curs cererea de apel depusă de Lazaros Akritidis împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani și a fost stabilit suplimentar apelantului termen până la 24 octombrie 2019, ora 09:00, pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 13 557,15 de lei. Totodată, a fost explicat apelantului că, dacă nu v-a prezenta dovada achitării taxei de stat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 24 octombrie 2019 prin încheierea Curții de Apel Bălți a fost restituit apelul declarat de Lazaros Akritidis împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani în temeiul prevăzut la art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă - apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Prin decizia din 22 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker și au fost menținute încheierile din 05 septembrie 2019 și 24 octombrie 2019 ale Curții de Apel Bălți.

La data de 17 februarie 2020 Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker a declarat apel împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea

apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În susținerea cererii de repunere în termen, reprezentantul apelantului a invocat că prin prisma prevederilor art. 170 alin. (4) din Codul de procedură civilă, restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate cu cerere de apel, dacă sunt lichidate neajunsurile. Astfel, hotărârea judecătorească din 24 aprilie 2019 a fost contestată cu apel de către Lazaros Akritidis în interiorul termenului prevăzut de lege, însă apelul nu a fost examinat doar din cauza neachitării taxei de stat impuse.

Reprezentantul apelantului a susținut că la momentul de față Lazaros Akritidis a găsit o persoană care să-i împrumute suma necesară pentru achitarea taxei de stat în mărime de 13 557,15 de lei, ceea ce a și fost realizat în baza contractului din 17 februarie 2020, taxa de stat fiind achitată.

Consideră că, găsirea surselor financiare și achitarea taxei de stat constituie temei de repunere în termen al apelantului, or legiuitorul nu a prevăzut o listă exhaustivă de situații în care o persoană poate fi repusă în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, acesta fiind o marjă de discreție a instanței de judecată.

Prin încheierea din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, cererea lui Lazaros Akritidis cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituit apelul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind depus în afara termenului legal.

La 27 martie 2020 Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a declarat recurs împotriva încheierii din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționarea prin decizie a problemei cu admiterea cererii de repunere în termen și restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți, pentru judecarea apelului în fond.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia încheierii instanței de apel.

Recurentul a indicat că anterior, instanțele de judecată neîntemeiat au respins cererea de scutire de plata taxei de stat, deși au fost prezentate probe pertinente și suficiente care demonstrează starea materială precară a apelantului. Din aceste motive, a fost nevoit să depună o nouă cerere de apel, cu solicitarea de a fi repus în termenul de declarare a apelului, fiind invocată îmbunătățirea situației financiare prin găsirea surselor financiare și achitarea taxei de stat.

A remarcat că instanța de apel, în susținerea concluziei de respingere a cererii de repunere în termen, a indicat doar că găsirea surselor financiare de către apelant nu constituie temei de repunere în termen, însă nu a motivat de ce această circumstanță nu poate fi reținută de către instanța de apel. Prin urmare, în condițiile în care apelantul, cu mare greu a făcut rost de banii necesari pentru achitarea taxei de stat și a achitat-o integral, respingerea cererii sale de repunere în termen fără o motivare în acest sens, lezează dreptul său la un proces echitabil, acces la justiție și recurs efectiv.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că, copia încheierii din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurentului la 02 martie 2020 (f.d. 21, volumul II) și a fost recepționată la 11 martie 2020 (f.d. 22, volumul II).

Totodată, se reține că potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 (17 martie - 15 mai 2020).

Astfel, recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker la 27 martie 2020, este în termen.

La data de 12 mai 2020, în adresa intimațiilor Dina Iovu, Corneliu Iovu și Gheorghe Iovu a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs (f.d. 33, 35-37, volumul III).

Intimații nu și-au valorificat dreptul respectiv și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prevederile art. 113 din Codul de procedură civilă stipulează că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 20 mai 2019 Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker, a depus cerere de apel nemotivată și netimbrată împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani (f.d. 141, volumul I).

Însă, prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit apelul declarat de Lazaros Akritidis împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani în temeiul prevăzut la art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă - apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de

apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) și anume, nu a achitat taxa de stat, anterior cererea de scutire de plata acesteia fiind respinsă (f.d. 193-195, volumul I).

Prin decizia din 22 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker și au fost menținute încheierile din 05 septembrie 2019 și 24 octombrie 2019 ale Curții de Apel Bălți (f.d. 227-232, volumul I).

La data de 17 februarie 2020 Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker a depus o nouă cerere de apel împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Drochia sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 2-9, volumul II).

Apelul a fost depus motivat și cu achitarea taxei de stat în mărime de 13 557,15 lei (f.d. 1, volumul II).

În susținerea cererii de repunere în termen, reprezentantul apelantului a invocat că Lazaros Akritidis a fost în imposibilitate de achita anterior taxa de stat din cauza stării financiare precare, însă la momentul de față a găsit o persoană care să-i împrumute suma necesară pentru achitarea taxei de stat în mărime de 13 557,15 de lei, ceea ce a și fost realizat în baza contractului din 17 februarie 2020.

Prin încheierea din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, cererea lui Lazaros Akritidis cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituit apelul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind depus în afara termenului legal (f.d. 16-20, volumul II).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că Lazaros Akritidis a depus cererea de apel în afara termenului legal, deoarece art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează expres că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 24 aprilie 2019, iar cererea de apel a fost depusă la 17 februarie 2020, după expirarea termenului de 30 de zile prevăzut în acest sens.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Astfel, instanța de apel justificat a menționat că circumstanțele invocate de către Lazaros Akritidis nu pot constitui temei de repunere în termenul de declarare a apelului în conformitate cu art. 116 din Codul de procedură civilă și nu justifică omiterea termenului de îndeplinire a actului de procedură.

Or, anterior instanța de apel a oferit posibilitate recurentului de a înlătura neajunsurile cererii de apel și de a achita taxa de stat, fiindu-i acordat termen pentru achitarea acesteia prin încheierile din 08 iulie 2019, 05 septembrie 2019 și 03 octombrie 2019, apelul fiind restituit abia prin încheierea din 24 octombrie 2019 a Curții de Apel

Bălți. Prin urmare, de la data depunerii apelului – 20 mai 2019 și până la restituirea acestuia, Lazaros Akritidis a avut timp suficient de peste 5 luni pentru a achita taxa de stat impusă de lege.

În acest sens, instanța de recurs reține prevederile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În circumstanțele expuse, instanța de recurs consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, Lazaros Akritidis trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, recurentul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen și achitării taxei de stat. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în jurisprudența degajată că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța *Piętka contra Poloniei*, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel legal și întemeiat a respins cererea de repunere în termen și a restituit apelul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind depus în afara termenului legal.

Or, respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea asigurării bunei funcționări a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în cazul în care partea înaintează o cerință de repunere în termen, justificată obiectiv și probată prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și 362 din Codul de procedură civilă, prin care va dovedi că omiterea termenului a fost cauzată de motive întemeiate.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța *Melnic c. Moldovei* din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza *Ponomaryov c. Ucrainei* (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea

înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker și a menține încheierea din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Lazaros Akritidis, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker.

Se menține încheierea din 27 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Dina Iovu împotriva lui Lazaros Akritidis, intervenienți accesorii Corneliu Iovu și Gheorghe Iovu cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic